

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 88

Číslo 44

2. listopadu 2008

Cena: 6 Kč

HUSŮV SBOR V PRAZE-DEJVICÍCH OSLAVIL 80 LET OD OTEVŘENÍ

Slavnostní bohoslužbu k 80. výročí otevření Husova sboru v Praze-Dejvicích společně vysluhovali pražský biskup ThDr. David Tonzar, královéhradecký biskup Štěpán Klásek a bratr patriarcha ThDr. Tomáš Butta. Ten posloužil kázáním, které přinášíme v plném znění:

Ž 92,13-16
Ez 41,17b-22
L 24,46-53

Sestry a bratři, srdečně vás pozdravuji v tomto bohoslužebném shromáždění k příležitosti 80. výročí Husova sboru v Praze 6 – Dejvicích. Na jednu stranu je 80 let dlouhou dobou. Co všechno se i v těchto prostorách za tu dobu odehrávalo, myslíme-li také na to, že se jedná o sněmovní kostel, ve kterém probíhala řada složitých jednání a dospělo se k různým důležitým rozhodnutím pro naši církev!

Na druhou stranu je doba 80 let velmi krátká ve srovnání s dvoutisíciletým trváním křesťanství. Zdejší kostel je sice z dvacátého století, ale svou architekturou a jejími konkrétními prvky se snaží navázat na doby mnohem starší. Tuto návaznost vyjadřují sloupky, které připomínají starokřesťanské baziliky, dále okna s románskými oblouky a gotická klenba, tzv. vladislavská gotika spojená s dobou středověkého utrakvismu.

Zvláštností, kterou nenajdeme asi v žádném jiném sboru naší církve, jsou palmy se zábradlím před stolem Páně. Inspirací se stal kostel v Emauzích. Proč právě kostel v klášteře Emauzy? Důvodem je zřejmě to, že právě v tomto klášteře v Praze založeném Karlem IV. se sloužila liturgie ve staroslověnském jazyce. Druhý důvod je, že tento klášter byl husitským klášteřem v reformační době. A také není bez zajímavosti, že v tomto kostele působil jako kněz i strýc dr. Karla Farského.

Předpokladem každé stavby je vize – představa a projekt architekta. V případě takové stavby, jako je chrám, je vize tím zásadním. Stavba chrámu je chápána jako napodobenina nebeské

skutečnosti. Symetrie a harmonie mají vyjádřit nebeskou dokonalost. V chrámové architektuře se vyskytují také často rostlinné motivy. Tím je znázorňována představa nebeské zahrady, ztraceného ráje. V knize proroka Ezechiela je popsána vize chrámu tak, jak to ve vidění tento prorok spatřil. A v této vizi jsou přítomny i palmy (41,17-18). Tento strom byl chápán ve starověkých náboženských představách jako strom života.

Při každém výročí našeho sboru si uvědomujeme, že nejde jen o stavbu, i když zaslouží náš obdiv, ale o lidi. To nejdůležitější je společenství církve. Pro toto společenství je budován chrám. Má být domem či domovem pro rodinu církve. Ale současně je otevřen i pro všechny další příchozí. O apoštolech a prvních jeruzalémských křesťanech se dovídáme v závěru Lukášova evangelia, že "byli stále v chrámu". V Bibli kralické je řečeno, že byli "vždycky" v chrámu. Můžeme si ale myslet: To přece není možné, aby byl člověk stále v chrámu. Musí chodit do práce, musí se věnovat nejbližším z rodiny, musí stihnout zájmy a koníčky, občas zajít na kulturu a tak dále. Jak by mohl být pořád v kostele? Člověk dnes žije většinou mimo kostel. Nepatří do jeho života. Kostel mívá. Přesto pravidelné setkávání v chrámu je jedním z charakteristických znaků církve i dnes. V Žalmu 92. je užit obraz pro stálé přebývání či pravidelné přicházení do chrámu. Takový člověk je "zasazen" (ČEP), "štípen" (Bible kralická), „Ti, kdo v domě Hospodinově jsou zasazeni, kdo rostou v nádvoří našeho Boha“ (v. 15). Být, obrazně řečeno, "zasazen" zna-

Dokončení na str. 3

Husův sbor v Praze-Dejvicích zná z tohoto pohledu jen málokdo

10 LET OD PŘESTĚHOVÁNÍ HTF UK

* Akademické připomenutí

Mezi četná jubilejní data letošního "osmičkového" roku patří i deset let od přesídlení Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy z budovy úřadu ústřední rady Církve československé husitské v Praze 6 do školního areálu v Praze 4, původně sídla Masarykovy akademie práce. Historia magistra vitae – historie je učitelkou života, známé latinské dictum, předpokládá antické cyklické pojetí času: události se vracejí. Dnes hovoříme o nahodilosti - kontingenci vnitrosvětských událostí. Biblicky orientované myšlení počítá, že za vnitrosvětskou nahodilostí stojí kontingence metafyzická, již člověk poznává až následně - ex post - jako Boží prozíravost. Naše teologická tradice je kritická, což znamená, že dějinná

rozhodnutí chápe v rámci dané situace a vidí za nimi určité lidi, uvažující v dobovém horizontu. Z naznačeného úhlu viděno, není jen nostalgickým vzpomínáním připomenutí několika klíčových událostí z dějin naší fakulty, jejichž dosah působí v povědomí či ve vědomí i dnes a formuje náš obzor.

* Teologie patří do domu vědy

To první, co chci připomenout, je, že Husova československá bohoslovceká fakulta, zřízená v r. 1950 z předchozí československé sekce Husovy čs. evangelické bohoslovceké fakulty, podala výchozí žádost o inkorporaci do Karlovy univerzity již v listopadu 1989 prostřednictvím studentů, kteří se po listopadu 1989 ujali řízení vysokého školství, konkrétně prefekta bohoslovceké koleje J. M. rektoru Univerzity Karlovy prof. Z. Češkovi. Když 4. ledna 1990 z nařízení ministra školství, prof. MUDr. Milana Adama, akademičtí funkcionáři, ustanovení předchozím ministrem, resignovali a byli svobodně zvoleni noví, jednání úspěšně pokračovala. Ještě před přijetím zákona o inkorporaci bohoslovcekých fakult do svazku vysokých škol senát Univerzity Karlovy přijal na návrh prof. MUDr. B. Svobody z III. lékařské fakulty katolickou a husitskou fakultu na Karlovu univerzitu. Evangelická fakulta byla zahrnuta do zákona. Je pozoruhodné, že právě lékař, jehož vědění a umění se soustředí na člověka, podal návrh na inkorporaci teologických fakult. Lékaři pracují na základě hluboké teorie, ale jejich přístup nebývá doktrinární: je zaměřen na řešení konkrétních

onemocnění konkrétního člověka. Lékaři cítili - zejména po údobí vnucování "marx-leninského vědeckého světového názoru" do oblasti medicíny - že teologie má svým personálním a dějinným pochopením člověka co říci k pochopení lidství i jedinečnosti každého z nás. Přístup teologických fakult byl pokládán za přínos do domu věd a k poznání člověka a jeho sociální, dějinné i metafyzické existence.

* Teologie propojuje vědecké obory o člověku

To druhé, nač chci upozornit, se týká speciálně naší fakulty. V r. 1906 podal v uznávaném teologickém časopisu (ČKD) zprávu o svém studijním pobytu v Římě a ve Freiburgu i. B. prof. Karel Statečný, v níž požadoval, aby bohoslovci vedle důkladných znalostí filosofie a teologie byli poučeni v psychologii, pedagogice, sociologii a dnes bychom řekli i v politologii. Požadavek v r. 1924 prvního profesora pro CČS na Husově fakultě se opíral o modernistickou koncepci teologie a církve jakožto pastýřského orgánu. Po inkorporaci naší fakulty pod jménem Husitská jsem jako děkan jednal o koncepci fakultních programů podle Statečného inspirace. Ohlas řady politiků i veřejnosti, v tisku, rozhlase a televizi byl mimořádně příznivý. S realizací, jak v r. 1998 napsal univerzitní historik dr. M. Kunštát "alternativní fakulty" byl spojen nábor studentů i učitelů. Jako první jsme měli v ČT inzerát i s nabídkou expertních služeb, zavědli kurzy pro veřejné pracovníky o

Dokončení na str. 3

PŘÍBĚH SMUTKU I NADĚJE

Milý přítel v Kristu, dovolu mi, abych se s vámi podělil o jeden duchovní zážitek, který se mi stal nedávno za jedné hluboké podzimní noci. Pracuji v léčebně pro dlouhodobě nemocné ve funkci zdravotní sestry. Přes den máme vždy plno práce (staráme se o 25 většinou velmi vážně nemocných lidí, a tudíž nemáme čas na nic jiného, než je naplňování harmonogramu práce). Proto mám raději noční služby, kdy bývá klidněji a mám více času na věnování se doprovázení nemocných a umírajících. Mnohdy prosedím noc u člověka, kterého si pravděpodobně již brzy Pán odebere k sobě. Stejně tak jsem učinil výše zmiňované noci.

Pan Jan byl v poslední fázi nádorového onemocnění. Již nebyl schopný přijímat vůbec žádnou stravu. Jeho tělo rychle sláblo a postupně přestávalo fungovat. Vzal jsem si židli, přisedl si k jeho lůžku, krátce poprosil Boha o jeho vedení. Chvilí jsem v tichosti seděl a nic nedělal. Poté se pan Jan probral z drámy, podíval se na mne, ale nic neřekl. Napadlo mne, že mu přečtu pasáž z Bible, kterou umírajícím obvykle předčítám. Nalistoval jsem tedy v knize Zjevení 22. kapitulu, verš 1. až 5. a přečetl mu její. Poté jsem se zvedl ze židle a chtěl odejít zkontrolovat oddělení. Náhle mne zastavila tichá slova pana Jana: „Tam jsem již dnes byl.“ Vrátil

jsem se k němu a zeptal se ho, co tím myslí. On mi odpověděl, že podobné místo, o kterém jsem mu četl, již dnes několikrát navštívil. Prý se to velmi podobalo mému čtení, ale bylo to ještě barvitější a krásnější. Řekl, že tam již brzy zůstane napořád a vysílením znovu usnul. Pan Jan "tam" (u Boha) dnes již opravdu je. Někteří vědci by tento stav jeho mysli označili jako obranný mechanismus mozku, který cítí, že tělo umírá. Nic víc. Já však o autentičnosti onoho zážitku nepochybuji – at' už to Pán Života i Smrti zařídil tak či onak.

Aleš Toman

HUSŮV SBOR V PRAZE-DEJVICÍCH OSLAVIL...

Dokončení ze str. 1
mená někam patřit, mít někde své místo. A především také někde duchovně čerpat a někde duchovně růst.

Kdo je takto "zasazen", podobá se palmě, která roste, kvete a vydává plody. „Spravedlivý roste jako palma.“ Jestliže je spravedlivý připočten k palmě, pak naopak svévolní lidé k plevelu. Ten má také schopnost se rozrůstat, dokonce s obdivuhodnou neodbytností a rychlostí. Prosadí se a může se dostavit úspěch, ale není trvalý. Uschne a zmizí. Palma je trvale zelená. Plevel nedá žádné plody. Naproti tomu strom plody vydává. Dokonce je řečeno, že spravedliví, ti, kteří jsou zasazeni v chrámě, "ještě v šedinách ponosou plo-

dy". Toto svědectví víry v nás vyvolává otázku: Jaký je vztah víry a délky lidského života? Ti, kteří chodí do kostela, se dožijí vyššího věku? Tak přímočaré to není. Jsou skutečně lidé velmi čínorodí a šíří kolem sebe nikoli zatrpklou stáří, ale vlídnost, naději a jas. Ale na druhé straně jsou hluboce věřící lidé a přesto je postihnou nemoci a různé životní zkoušky. Ale to, co je důležité, je víra, která dodává sílu pro život. Člověk se může o něco či, přesněji řečeno, o někoho opřít. Uprostřed všech nejistot finančních, krizí společnosti a mezilidských vztahů je zde Bůh jako pevná skála. On je "má skála", je vyznáno v Žalmu 92. Je to vyznáno i v jiných žalmech (Ž 18,32;

Ž 62,8) a na jiných místech v Bibli, například v knize Deuteronomium. „On je Skála. Jeho dílo je dokonalé, na všech jeho cestách je právo. Bůh je věrný a bez podlosti, je spravedlivý a přímý“ (32,4). On je ten pevný bod prověřený věky a zkušenostmi víry minulých generací. Také té generace, která zde budovala a slavnostně otevírala tento sbor před 80 lety. S vděčností dnes děkujeme za tento sbor a za všechny, kteří se podíleli na jeho budování po stránce duchovní i hmotné. A k tomu připojujeme přání a prosby, aby i nadále byl místem, kde z Božího slova vyrůstají věřící lidé, kteří bez ohledu na věk nesou dobré plody světla. Amen.

Tomáš Butta

10 LET OD PŘESTĚHOVÁNÍ HTF UK

Dokončení ze str. 1
náboženství a etice s vydáním osvědčení, pro něž jsme najali velký sbor. Studenti s děkanem vystupovali i v zábavných pořadech - ovšem především v tehdy oblíbených televizních debatách. Maximální péče byla věnována získání a kvalifikování nových pracovníků nových oborů, takže s radostí mohu říci, že řada osobností - dnes profesori a špičky svého oboru - byla habilitována na naší fakultě, vesměs ze systematické teologie. Vyčlenění některých antropologických oborů z teologie je historickou skutečností. Jejich obnovená vzájemná propojenost je výzvou doby. Na teologických fakultách - neboť Statečného inspiraci přijaly dnes všechny teologické fakulty České republiky - má své pedagogické oprávnění, právě tak jako opodstatnění v samotné koncepci teologie. V podstatě teologického poznání leží sjednocující snaha vědění a organizování života z hlediska vztahu k Bohu jako základu bytí, jak říká Paul Tillich.

* Teologie je orgánem církve

Třetí připomenutí se týká soudržnosti učitelského sboru, který jako kolektivní osoba historicky byl subjektem výuky. Sborovost souvisí s pochopením teologie jako orgánu církevního zvěstování a pastorálního působení. Na spolupráci učitelského sboru v čele s voleným děkanem, na kooperaci s Akademickým senátem a zakotvení fakulty v církvi jako Tělu Ježíše Krista záleží blaho akademické obce. Právě získání resp. dlouhodobý pronájem budovy, jejíž otevření před 10 lety si připomínáme, opíralo se o soudržnost naší akademické obce. Počínaje od studentů přes asistenty, docenty a profesory s děkanem - každý přispěl svým dílem - pomohla k tomu, že vynikající společenské úsilí tehdejší starostky Městské části Prahy 4 - dnes členky ústřední rady - sestry ing. Studenovské při postupném získávání budovy pro vysoké školství bylo korunováno úspěchem. Tím byl dovršen základní úsek konstituování Husitské teolo-

gické fakulty v současnosti. Otevření budovy se udalo na dvakrát: bylo slavnostní, manifestační a modlitební. Na prvním se podílel tehdejší předseda senátu p. dr. Petr Pithart a tehdejší předseda Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, dnešní prezident Václav Klaus a řada církevních osobností. V projevu současného pana prezidenta zazněla aktuální výzva ke kritickému myšlení, jak je představoval T. G. Masaryk, a k odvážnému zastávání poznané vlastní pravdy, jejímž svědkem byl Jan Hus. Při církevním a modlitebním otevření jsme zakoušeli - husité, pravoslavní, katolíci, starokatolíci, evangelíci - Kristův příkaz: Ať všichni jedno jste! (Jan 17,20).

* Zaslíbení teologům

Závěrem pokládám za nutné vyznat, že instituce, v níž se vyučuje a pěstuje teologie za nejrůznějších společenských okolností a systémů měla vždy komplikovaný život: stát ale i jiné organizace z ní chtěly udělat učitelku svých ideologických zájmů. Teologie se bránila a teologové měli nejen chudý ale i strastiplný život. Bezbranná teologie se bránila a ubránila a musí se i nadále bránit. Naše fakulta ve své krátké historii prodělala i to, co kruh Ježíšových učedníků, opuštění a snahu o odcizení zevnitř. I zde našla fakulta ochrannou ruku, neboť o ní se rozhoduje nejen zde dole, ale i tam nahoře. Dalo by se mnohé říci o potěšení z teologie i ze studentů /tek, kteří se teologii učí. Je to zázrak, který se každým rokem obnovuje. Radost je z rozšiřující se kvalifikace doktorů, docentů, dej Bože, i profesorů. Přání požeňání patří i současnému děkanovi, který je - po přerušení - opět knězem husitské církve. Dovolte uzavřít shrnutím své zkušenosti, již jsem získal jako emeritní děkan, který má celkem 6 různých děkanových dekretů a letos dovršil 40 let od svého prvního ustanovení v akademické službě na Husově bohoslovecké fakultě, uvedením maximi služby teologů. Zaslíbení teologii a teologům /teoložkám vyslovil Ježíš (Jan 16,31): „Na světě budete mít soužení, ale doufejte, já jsem přemohl svět“

Zdeněk Kučera

Dr. Hedviga Kramárová

MALÝ ZBOR - VEĹKÁ SLÁVNOST

Pekné i menej pekné dni v týždňoch nášho života plynú nerozlučne späť i svojimi názvami jeden za druhým - pondelok, utorok... sobota...: „A zas je nedeľa“ - s radosťou si mnohí z nás aj takto povzdychnú. Aj u nás v zbere sme sa na nedeľu 12. októbra s mimoriadnym natešením pripravovali. Súčasťou služby Božej boli aj teraz vrúcne spevy a modlitby; krásna, tematicky pútavá a svojsky podávaná kázeň brata biskupa ThDr. Jana Hradila, ktorý tak ako aj inokedy počas celej pobožnosti svojím umením spevu i liturgickej reči, okamžite ako pristúpi k bohoslužobnému stolu, nadviaže skrytý dialóg s prítomnými. Môžem smelo skonštatovať, že každý z nás to pocíti a prežíva.

Pohľad vlastný jemu, akoby ním rozosieval po svojich veriacich láskavú spolupatričnosť. Prináša do nášho svätostánku svetlo jeho osobnosti. Celým svojím - aj fyzickým - bytím nám v zbere potvrdzuje, že je vždy s nami a že počas tých dvadsi-

atic rokov s nami prežitých nestraťil nič zo svojej energie, optimizmu, temperamentu, šarmu a podujíma sa do ďalších v súčasnosti ťažko zvládnuteľných prác pre dobro našej cirkvi, ako je napríklad stavba nášho chrámu s cirkevným strediskom v Bratislave, obnovenie cirkevného života v Liptovskej Osade a veľa ďalších.

Ako vždy, na záver tejto bohoslužby brat biskup zablahoželal jubilatom zo zboru. Lenže jedna gratulácia - tá posledná - tá patrila od nás všetkým jemu. A všetci sme v túto jasnú slnečnú nedeľu zaspievali to, čo nášmu biskupovi k jeho 56-tym narodeninám, umocneným dvadsiatym výročím pôsobenia na Slovensku, želáme, aby nám bol v dlhom živote zdravý. Ale sme nezabudli v gratulácii zdôrazniť, aby si šetril zdravie, aby sme sa nemuseli o neho báť. Aj keď si myslíme, že nás aj tak neposlúchne. Teda: „Živio, živio, živio, vám náš biskup, mnoha lijeta...“

Slova útěchy a naděje

Dagmar Zimová

**Chtěla bych jednou potkat Boha.
Přišel by tak lehce, jak přichází mlha,
jako když se klene nad vodami duha.
Zjevil by se tiše na cestě u lesa,
třeba by přinesl s sebou i nebesa,
alespoň na chvíli, možná, že navěky,
dal by jich kousek na cestu u řeky,
chtěla bych jednou vidět Boha.**

**Poklekla bych před ním do vysoké trávy,
aby mi pověděl, proč se lidé bojí
o život, o lásku, o krásu, o radosti,
proč se člověk trápí zradou, nenávistí,
proč se láska ztrácí, proč se bolest vrací,
chtěla bych jednou slyšet Boha.**

**Smutná je samota, když se stmívá,
smutné je svítání, když už láska není,
když vlna odplula a už se nevrátí,
splynula se smrtí, jak už to bývá,
smutná je krajina, když se stmívá.
Duše je tichá někde v Božích dlaních,
my máme dlaně a jen slzy na nich.
Prázdné je u stolu, tak už to bývá,
dlouhý je čas, když se stmívá.**

**Vracím se domů, tak jako pták se vrací,
po cestách domova, kde se dětství ztrácí.
Kam jenom zmizely písničky, říkanky,
kam se jen poděla písnička z čítanky,
postýlka s panenkou, teplem a maminkou,
kam jenom zmizel ten dávný čas?**

**On nikdy nezmizel, on zůstal v nás,
proto se vracíme slyšet zvuky zvonů,
proto se vracíme zas a znovu domů,
tam do těch míst, kde jinak voní lesy,
kde řeka šumí stejně jako kdysi,
kde stojí starý dům - už dávno bez maminky,
kde tiše šeptají jen dávné vzpomínky,
že jsme se vrátili, vrátili domů,
slyšet hlasy dětství, slyšet píseň zvonů.**

**Když kvete vřes, něco se ke konci chýlí,
podzime, prosím, zastav tu chvíli,
kdy člověk pozná, že se zas mýlí,
že nelze prodloužit poslední chvíli,
tak je to psáno, tak je to dáno,
nadejde jednou poslední ráno,
poslední slova a poslední dnes,
divné je štěstí, když kvete vřes.**

**Psáno v nemocnici pro vlastní útěchu
na podzim 2007**

Byli jsme v občasném písemném či telefonickém kontaktu. Bratr Jiří Zima mně na počátku ledna 2008 napsal dopis, ve kterém se hodlal domluvit na uložení urny své zesnulé choti ve studnickém sboru, při té příležitosti poslal i verše, jež jeho vzácná paní napsala a jež přepsal na psacím stroji. Ty verše na mne silně zapůsobily, neboť vydávají úžasné svědectví o statečnosti staré, těžce nemocné ženy a především o její víře. Publikujeme je s laskavým souhlasem dcery manželů Zimových, paní Radany Adamové z Prahy.

Také br. Jiří Zima se nedočkal návštěvy Studnice, neboť byl po krátké nemoci na jaře tohoto roku odvolán na věčnost, a tak 16. 9. 2008 jsme za účasti rodiny s modlitbami a se slovy díky Pánu za život a svědectví víry uložili urny s popelem vzácných manželů Dagmary a Jiřího Zimových do kolumbária Husova sboru ve Studnici. Věčně odpočinutí, dej jim, Pane, a světlo věčné ať jim svítí.“

Zdeněk Kovalčík

